

fotos Fabrice Ottburg

Heidetegeltje

Zijn er gebieden op deze wereld waar zwerfvuil nog geen probleem is? Alsof er al niet genoeg vraagstukken zijn met het menselijk gebruik van deze planeet. Beelden van met drijfvuil totaal verstopte rivieren, moerasen vol plastic flesjes, voetbalstadions na de wedstrijd, verdrinken schildpadden met een sixpack bierverpakking om hun nekje die aan een stuk koraal zijn blijven hangen, of ouwe kauwgom onder je schoen... .

En wat treffen we dan in de bovenstaande, jonge heideachtige situatie aan? Een Hate-ma-tapijttegel?! (De opdruk verwijst naar de voormalige NV Helmondsche Textiel Maatschappij; oorspronkelijk fabrikant van linnen en wollen manufacturen.) Dat lijkt toch nergens op?! Wat drijft toch die mensen die hun overvloedige grofvuil niet gewoon naar de gemeentelijke stort brengen? Wellicht wordt het daar weer handig gehercirculeerd. En wat doet dat stangetje aan de bovenkant eigenlijk? Zou hier soms meer aan de hand zijn? Wat denkt u dat dit is?

a. Een geraffineerde, als tapijttegel vermomde val voor kleine zoogdieren, reptielen, amfibieën en ongewervelde macrofauna, die in de eronder liggende potval zijn gestrikt.

- b. Een onopvallende zonnewarmtecel voor een verderop geplaatste infraroodcamera in het kader van een nachtvlinderstudie van pionierssoorten op jonge heide.
- c. Een proefopzet om het effect van zonlicht op bodemleven te vergelijken met bodemtemperatuureffect. Sensoren zijn hiertoe in de bodem verbonden, en signalen worden via de zwarte antenne verzonden naar de mobieltjes van het onderzoeksteam.
- d. Een pragmatisch putdekseltje voor een wateraftappunt voor het beregenen van nieuwe bosaanplant. Dat kan makkelijk bekostigd worden door een ruimhartige subsidie vanuit de Bossenstrategie. We besparen dan ook gelijk op de plantsoenkosten zelf doordat we met veel lagere aantallen kunnen planten.
- e. Toch gewoon zwerfvuil vanuit een nabijgelegen bouwterrein, waar in plaats van duurzame woningen nog even snel lucratief goedkoop gebouwde containerwoningen worden neergezet.

Erwin Al en Ido Borkent, met dank aan Fabrice Ottburg voor de foto en het idee.

Antwoord: De indruk ontstaat dat zwerfafval inmiddels de beste vorm van camouflaage is geworden in natuurterreinen. Of dat de keuze heeft bepaald voor deze vorm is niet duidelijk, maar het juiste antwoord is a, de tapijttegelmethode. Deze 50 bij 50 centimeter grote tapijttegels worden volgens een vast protocol ingezet om ongewervelde bodemdieren te monitoren in verschillende type projecten, zoals Tiny Forest, Regenerative Farming en Agroecologie. In verschillende habitatcomponenten worden transecten uitgelegd voor de monitoring. U kunt dan denken aan (kleine)bospstanden, voedselbossen en houtwallen, maar ook meer agrarische gerichte delen zoals strokenteelt, niet-kerende grond en bedden van groente en fruit bij ecologische tuinders. Daarnaast wordt de methode ook toegepast bij de monitoring van amfibieën, reptielen, kleine zoogdieren en ongewervelden op bijvoorbeeld ecoducten, zoals Craïloo, Groene Woud in Best en Monnikenberg bij Hilversum. Ook in grotere natuurterreinen wordt zo langjarig gemontord. Opvallend is trouwens hoe vaak dergelijke opstellingen worden verplaatst of vernield. Cijfers daarover worden niet echt bijgehouden, maar deze ervaringen vormen wellicht wel een indicatie voor de mate van wandelen buiten de paden. En voor de noodzaak het zo onaantrekkelijk mogelijk te camoufleren. Tellen, menseni